

18. marts 2016

**Referat af møde 10. marts 2016 med Gudenå-kommuner om
vandløbsvedligeholdelse og Natura 2000.**

Deltagere:

Fra kommunerne:

Ann Ammitzbo, Teknik- og Miljøchef, Favrskov Kommune;
Morten Horsfeldt Jespersen, Natur- og Miljøchef og Poul Hald Møller, Biolog,
Silkeborg Kommune;
Jørgen Jørgensen, Chef for Natur og Vand, og Rolf Christiansen, Biolog, Viborg
Kommune.

Fra Naturstyrelsen:

Helle Pilsgaard, kontorchef, Naturbeskyttelse
Trine Rønnow Larsen og Lars Rudfeld, Naturbeskyttelse
Birgit Honoré, Vandplaner

1. Præsentation, godkendelse af dagsorden og valg af referent

De 3 kommuner havde bedt om et møde med Naturstyrelsen for at få afklaret
retsgrundlaget i forhold til den fremtidige vandløbsvedligeholdelse i Gudenåen,
herunder det videre arbejde med revision af vandløbsregulativet for vandløbet.

Naturstyrelsen tilbød at udarbejde referat fra mødet.

Kommunerne havde forud for mødet sendt udkast til dagsorden. NST foreslog, at
NST kort indledningsvist under pkt. 1 ridsede historikken op om udpegning og
administration af Gudenåen som habitatområde.

Kort om baggrunden:

En strækning af Gudenåen fra Silkeborg by til opstrøms Tange Sø blev sammen
med visse omkringliggende arealer foreslået udpeget som habitatområde i 1995 og
endeligt udpeget i 1998. Spørgsmålet om vedligeholdelse af vandløbet var ikke del
af den offentlige høring omkring udpegningen.

Vedligeholdelsen kom i spil fra 2008 og frem i forbindelse med effekterne af
vandremuslingens indtog i søerne opstrøms. Silkeborg kommune anmodede i
2009 By- og Landskabsstyrelsen om en udtalelse i henhold til
habitatbekendtgørelsen til den § 3-dispensation, som kommunen anså for
nødvendig for at påbegynde grødeskæring i fuld regulativmæssig bredde. By- og
Landskabsstyrelsen bidrog med afklaring af de juridiske forhold omkring dette
spørgsmål, herunder ved møde med kommunen. Styrelsen fortolkede, at der ikke
var behov for en dispensation fra § 3. Desuden var grundlaget for en udtalelse ikke
til stede i den konkrete sag.

I 2014 vendte kommunen tilbage med forespørgsel om en udtalelse i anledning af
overvejelser om en ekstra grødeskæring på vandløbsstrækningen, som efter
kommunens vurdering ville kræve dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.
Naturstyrelsen var igen behjælpelig med at udrede det juridiske grundlag, men
kunne konstatere, at der ikke var tilstrækkeligt grundlag for en udtalelse.

I 2015 henvendte Silkeborg Kommunes borgmester sig til ministeren og spurgte, om der var grundlag for at udnytte en mulighed i et tillægsregulativ til at foretage en ekstra grødeskæring. Ministeren bekræftede, at denne mulighed kunne udnyttes, forudsat at der ikke blev skåret dybere eller bredere og at betingelserne for den ekstra grødeskæring var til stede.

Naturstyrelsen oplyste, at hvis man beslutter i et nyt regulativ at øge skærebredden i forhold til det, der er fastsat i gældende regulativ, og dermed ændrer vandløbets profil, skal der gennemføres en reguleringssag efter vandløbsloven. Den kan gennemføres parallelt med regulativsagen. Evt. beslutning om hyppigere grødeskæring kræver ikke reguleringssag, men skal behandles i forbindelse med revision af regulativet og i den forbindelse vurderes i forhold til evt. andre hensyn.

2. Kommunernes foreløbige overvejelser.

Kommunerne redegør kort for de foreløbige overvejelser, på den baggrund drøftes

- *Rammer for fastlæggelse af vandløbsvedligeholdelsen i naturbeskyttelsesloven og habitatbekendtgørelsen ved revision af vedligeholdelsesbestemmelser i regulativ for Gudenåen Silkeborg – Randers 2000*
- *Rækkevidden af tillægsregulativ 2004 for vandløb i Århus Amt*

Kommunerne spurgte til muligheden for at udnytte tillægsregulativets bestemmelser om at slå hyppigere i i tidsrummet 15. juni til 1. august. Naturstyrelsen henviste til, at tillægsregulativets bestemmelser er begrænset til "ualmindelige situationer". Hvis situationen nærmere bliver reglen end undtagelsen, skal det gældende regulativ og tillægsregulativet ifølge gældende praksis erstattes af et nyt regulativ, jf. også miljø- og fødevareministerens brev til Silkeborgs borgmester om samme spørgsmål.

Kommunerne redegjorde for de foreløbige overvejelser for det videre arbejde med vandløbsvedligeholdelsen. Naturstyrelsen bifaldt, at der arbejdes med en samlet løsning i form af et fællesregulativ for alle Gudenå-kommunerne og at der således vil blive taget samlet stilling til den fremtidige vedligeholdelse.

Kommunerne bekræftede, at de er opmærksomme på, at det er kommunernes ansvar ved en revision af regulativerne at tage højde for de hensyn, der knytter sig til vandløbet, herunder hvad der følger af vand- og naturplaner, vandløbslov, § 3 m.v. Det indebærer også udarbejdelse af de nødvendige konsekvensvurderinger, jf. habitatbekendtgørelsen.

3. Drøftelse af eventuelle behov for yderligere afklaring

Kommunerne spurgte til muligheden for at fravige beskyttelseshensynene, særligt i relation til Natura 2000-området.

Naturstyrelsen orienterede om, at følgende betingelser efter habitatdirektivet skal være til stede for at kunne fravige beskyttelsen:

- 1) Der skal foreligge bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser
- 2) Der må ikke være alternativer
- 3) Hvis fravigelse, skal der træffes kompenserende foranstaltninger, der fuldt ud opvejer den skade, der måtte ske ved fravigelsen.

Europa-Kommissionen har i vejledninger¹ uddybet, hvad der skal forstås som væsentlige samfundsinteresser i denne sammenhæng. Af Kommissionens vejledning om artikel 6 fremgår bl.a.:

"Projekter, der udelukkende tjener virksomheders eller enkeltpersoners interesser er således ikke omfattet...

Ikke enhver form for samfundsinteresser af social eller økonomisk art kan gøres gældende, navnlig ikke når de afvejes med de interesser, der beskyttes ved direktivet... I denne sammenhæng er det også rimeligt at antage, at samfundsinteresser kun kan være væsentlige, hvis der er tale om interesser på lang sigt. Kortsigtede økonomiske interesser eller andre interesser, som kun kan have fordele for samfundet på kort sigt, vil ikke være tilstrækkelige til at opveje de i direktivet beskyttede langsigtede bevaringsinteresser."

Efter reglerne skal kommunerne inden en evt. fravigelse indhente en udtalelse fra Naturstyrelsen. Naturstyrelsen gjorde opmærksom på, at kommunerne i den forbindelse skal begrunde, at pkt. 1-3 ovenfor er opfyldt.

4. Konklusioner på mødet

Kommunerne tilkendegav, at præciseringerne vedr. de juridiske rammer var nyttige og at de ville arbejde videre på det grundlag.

5. Evt.

Iab.

¹Se bl.a. :

http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/art6/provision_of_art6_da.pdf og http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/docs/art6/new_guidance_art6_4_da.pdf